

O'ZBEKISTONNI MARKAZIY OSIYO MINTAQASIDAGI SIYOSATI

Raxmanov Abrorxon Xakimjon o'g'li
mayor, O'R QK Akademiyasi 1-bosqich tinglovchisi

Anotatsiya: Maqolada Yangi O'zbekistonning tinchlikparvar tashqi siyosati va uning huquqiy asoslari, qo'shni davlatlar va xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik aloqalari haqida umumiy ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, tashqi siyosat, tinchlik, geosiyosiy imkoniyatlar, xavfsizlik, tinchlik, hamkorlik.

Anotation: the article provides an overview of the peaceful foreign policy of the New Uzbekistan and its legal framework, cooperation relations with neighboring countries and international organizations.

Keywords: New Uzbekistan, Foreign Policy, peace, geopolitical opportunities, security, peace, cooperation.

O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligini qo'lga kiritib, mustaqil taraqqiyot yo'lini tanlagach, jahon hamjamiyatining teng huquqli a'zosi sifatida xalqaro munosabatlarda faol ishtirok etib kelmoqda. O'zbekiston o'zaro munosabatlarda tenglik, boshqa davlatlarning ichki ishlariiga aralashmaslik, o'zaro foydali va teng huquqli hamkorlikni rivojlantirish, mintaqada va butun jahon miqyosida tinchlik, xavfsizlik va barqarorlikni ta'minlash kabi tamoyillarga tayangan holda jahon hamjamiyati safiga o'z o'rni va maqomiga ega bo'lib kelmoqda.

O'zbekiston Respublikasi mustaqil davlat sifatida dunyo mamlakatlari orasida o'zining mustahkam o'rnini egalladi va tashqi siyosatning xalqaro huquq me'yorlariga asoslangan va jahon hamjamiyatiga asta-sekin integratsiyalashuv strategiyasiga mos keladigan huquqiy tizimini yarata boshladи. Tariximizning ana shu o'tgan davrini aniqrog'i 31 yillik mustaqillik taraqqiyotimiz sarhisob qilinar ekan, tashqi siyosat va diplomatik xizmatni shakllantirish borasida amalga oshirilgan keng ko'lamlı ishlarni ham alohida qayd qilish lozim.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan Mustaqillikning 31 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagи ma'ruzada o'tgan qisqa davrda Vatanimizning mintaqa va jahon miqyosidagi siyosiy o'rni va nufuzi keskin oshganligi, dunyoda O'zbekistonga nisbatan ishonch ruhi va hamkorlikka intilish tamoyillari kuchayganligi, mintaqamizdagi davlatlar bilan do'stlik va yaxshi qo'shnichilik munosabatlari yo'lga qo'yilganligi, chegaralar ochilgani, odamlar qavmu qarindoshlari bilan aloqalarini tiklab, bir mamlakatdan ikkinchi davlatga emin-erkin borib kela boshlangligi alohida ta'kidlab o'tildi [1].

Darhaqiqat, mamlakatimizning qulay geosiyosiy o'rni, uning birinchi navbatda o'z milliy manfaatlarini inobatga olgan holda olib borayotgan, har tomonlama chuqur o'ylangan, mustaqil va izchil tashqi siyosati davlatimizning jahon hamjamiyati tomonidan e'tirof etilishi, xalqaro maydonda obro'-e'tiborining ortib borishini ta'minladi.

O'zbekiston Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Islom Konferensiyasi tashkiloti, Yevropada xavfsizlik va hamkorlik tashkiloti, Yevroosiyo iqtisodiy hamjamiyati, Shanxay hamkorlik tashkiloti, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi, Turkiy davlatlar tashkiloti kabi nufuzli xalqaro tashkilotlar va qator ixtisoslashgan xalqaro tuzilmalar ishida faol ishtirok etib, mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlash, Markaziy Osiyoda ekstremizm, terrorizmga qarshi kurash yadro quroldidan holi hudud barpo etish, narkotik moddalarning noqonuniy aylanishi bilan bog'liq, shuningdek, xalqaro hamjamiyat oldida turgan boshqa dolzarb muammolarni hal etish ishiga salmoqli hissa qo'shmoqda. Ma'lumki, O'zbekiston geosiyosiy jihatdan ancha murakkab va shu bilan birga qulay makonda joylashgan.

Birinchidan, Markaziy Osiyo mintaqasining transport, boy hamda mustaqil energetika omillari markazida joylashgan.

Ikkinchidan, O'zbekiston aholi soni, ilmiy-texnikaviy va boshqa imkoniyatlari jihatidan mintaqadagi qo'shnilaridan ma'lum darajada ustun turadi.

Uchinchidan, O'zbekiston qulay tabiiy-iqlim sharoitiga ega.

Bu yerda qadimiylar dehqonchilik madaniyati va boy mineral-xomashyo resurslari bor. Respublika oziq-ovqat bilan o'zini o'zi ta'minlashga, texnika ekinlarining eng qimmatli turlarini, jumladan paxta tolasini yetishtirish va eksport qilishga imkoniyati katta. Shuningdek, jahon bozoriga yuqori sifatli, ekologik jihatdan sof, raqobatga bardoshli meva-sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarishga hamda ularni qayta ishlangan holda yetkazib berishga qodir.

To'rtinchidan, davlatimiz nafaqat o'zini o'zi ta'minlaydigan, balki chetga chiqarishga neft, neft mahsulotlari, gaz va umuman, iqtisodiyotning asosi bo'lmish muhim tarmoqlarga ega. O'zbekistonda sanoatning eng zamonaviy tarmoqlari, deylik, mikroradioelektronika kabi murakkab sohani rivojlantirish imkonli bor.

Beshinchidan, O'zbekistonning insoniyat sivilizatsiyasida salmoqli o'rni bor. Yurtimiz ma'naviy-tarixiy merosga boy. U oldindan nafaqat mintaqada, balki dunyoda ham turli ma'naviy va siyosiy jarayonlarga, jahon sivilizatsiyasiga kuchli ta'sir o'tkazib kelgan. Shu jihatlarni hisobga olsak, O'zbekiston o'zining barcha ko'rsatkichlari bo'yicha jahondagi madaniy, ilmiy texnologiya va iqtisodiy yuksaklikka erishib, bemalol Markaziy Osiyoda integratsiya markaziga aylanishi mumkin [2].

Geosiyosiy o'rni jihatdan O'zbekiston Markaziy Osiyoning qoq o'rtasida joylashganligi ayni ana shu mintaqada barqarorlikni ta'minlash, o'zaro hamkorlik va birodarlikni chuqurlashtirish uchun tayanch nuqta bo'lib xizmat qildi. Mustaqillikning

tarixan qisqa davrida u o'zining siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy qudratini to'la-to'kis ko'rsata oldi. Ayni ana shu mintaqqa taqdirini hal qilishga qodir bo'lgan kuchli davlat sifatida o'zini namoyon etdi.

Bugungi kunda O'zbekiston Osiyo va Yevropa qit'alari o'rtasida munosabatlarni muvofiqlashtiruvchi, siyosiy iqlimni mo'tadillashtiruvchi G'arbu Sharq o'rtasidagi azaliy raqobatni aql-idrok, donolik, tafakkurga asoslangan munozaralar va muzokaralar orqali uyg'unlashtirishga da'vat etgan shu mintaqadagi davlat bo'lib maydonga chiqdi. Darhaqiqat, bugun Yangi O'zbekiston Afg'oniston, Tojikiston, Qирг'изистон va Qozog'iston muammolari bilan birga Xitoy, Rossiya va umuman Yevropa mamlakatlari munosabatlarini ma'lum bir o'zanga solishga da'vat qilayotgan, uni o'zining amaliy faoliyati bilan yaxshilik sari burishga katta ta'sir ko'rsatayotgan davlatdir.

O'zbekiston Respublikasining Yangi Konstitutsiyasida davlatimiz tashqi siyosatining asosiy qoidalari bir nechta moddalar bilan mustahkamlab qo'yildi. «O'zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarning to'la huquqli sub'ektidir. O'zbekistonning tashqi siyosati davlatlarning suveren tengligi, kuch ishlatmaslik yoki kuch bilan tahdid qilmaslik, chegaralarning buzilmasligi, davlatlarning hududiy yaxlitligi, nizolarni tinch yo'l bilan hal etish, boshqa davlatlarning ichki ishlariga aralashmaslik printsiplariga hamda xalqaro huquqning umume'tirof etilgan boshqa printsip va normalariga asoslanadi» - deyiladi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 17-moddasida.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 18-moddasida esa «O'zbekiston Respublikasi davlatlar va xalqaro tashkilotlar bilan ikki va ko'p tomonlama munosabatlarni har taraflama rivojlantirishga qaratilgan tinchliksevar tashqi siyosatni amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi davlatning, xalqning oliv manfaatlaridan, uning farovonligi va xavfsizligidan kelib chiqqan holda ittifoqlar tuzishi, hamdo'stliklarga va boshqa davlatlararo tuzilmalarga kirishi hamda ulardan chiqishi mumkin» [3].

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2022-yil 28-yanvar kuni tasdiqlangan “2022 - 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasi to'g'risida”gi Farmonning ettinchi ustuvor yo'nalishi “Mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish”ga yo'naltirilgan bo'lib, undan ko'zlangan asosiy maqsad davlatimiz mustaqilligi va suverenitetini mustahkamlash, O'zbekistonning yon-atrofida xavfsizlik, barqarorlik va ahil qo'shnichilik muhitini shakllantirish, mamlakatimizning xalqaro nufuzini mustahkamlash hisoblanadi.

Taraqqiyot strategiyasini ushbu ustuvor yo'nalishini amalga oshirishda quyidagi vazifalarga alohida e'tibor qaratildi:

Fuqarolarning axborot olish va tarqatish erkinligi borasidagi huquqlarini yanada mustahkamlash.

Axborot sohasini tartibga soluvchi yagona tizimlashtirilgan normativ-huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish.

Fuqarolarning axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish madaniyatini oshirish.

Shaxsiy va sir saqlanishi lozim bo‘lgan ma’lumotlarni Internet tarmog‘ida oshkor qilish bilan bog‘liq daxlsizlik huquqi buzilishining oldini olish.

Kiberjinoyatchilikning oldini olish tizimini yaratish.

Davlatning mudofaa qobiliyatini yanada mustahkamlash, Qurolli Kuchlarning jangovar shayligini, uning imkoniyatlari va qobiliyatini kuchaytirish.

Barcha bo‘g‘indagi hokimiyat organlari rahbarlarining qo‘shinlar kundalik hayotida, harbiy shaharchalar barpo etish, ularning infratuzilmasini yaxshilash, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda faol ishtirok etishini ta’minalash.

Harbiy xizmatni o‘tab qaytgan yoshlarning ijtimoiy muammolarini hal etish, ularni ish bilan ta’minalashga alohida e’tibor qaratish, Qurolli Kuchlarning barcha davlat idoralari, muassasa va korxonalar uchun yetuk kadrlar tayyorlaydigan maktabiga aylanishiga erishish.

Mamlakat harbiy xavfsizligini ta’minalash va mudofaa salohiyatini mustahkamlash borasidagi qonunchilik hujjatlarini takomillashtirish.

Qurolli Kuchlar yagona avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimini yaratish va raqamlashtirishni yanada takomillashtirish.

Qurolli Kuchlarda yagona axborot-kommunikatsiya tizimini yaratish va axborot xavfsizligini ta’minalash.

Mudofaa vazirligi qo‘shinlarining jangovar shayligi va tayyorgarligi hamda o‘quv moddiy-texnika bazasini yanada takomillashtirish.

Fuqarolarning harbiy xizmatni o‘tash tartibini yanada takomillashtirish.

Oliy harbiy ta’lim muassasalariga nomzodlarni saralash va tanlab olish tizimini yanada takomillashtirish.

Mudofaa vazirligi qo‘shinlarida rahbar lavozimlariga kadrlar zaxirasini yaratish tizimini rivojlantirish.

Mudofaa vazirligi tizimida geraldika ishlarini samarali yo‘lga qo‘yish.

Qo‘shinlarni zamонавиу qurol-asлаha, harbiy va maxsus texnika hamda jihozlar bilan ta’minalash.

Harbiy xizmatchilar, ularning oila a’zolarining ijtimoiy himoyasini har tomonlama kuchaytirish.

Qurolli Kuchlar harbiy xizmatchilarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash va ularga ko‘rsatilayotgan tibbiy ta’mot sifatini yanada oshirish.

Qurolli Kuchlarda axloqiy-ruhiy ta’motni va harbiy psixologlar institutini yanada takomillashtirish hamda harbiy xizmatchilarning jangovar ruhiyatini oshirish bo‘yicha chora-tadbirlarni belgilash.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tadbirlarini yanada kuchaytirish.

Mudofaa vazirligi harbiy qism va muassasalarida mavjud xotin-qizlar va harbiy xizmatchilarning oila a'zolari bilan ishlash bo'yicha yetakchi mutaxassislar ish faoliyati samaradorligini oshirish.

Favqulodda vaziyatlarning oldini olish va bartaraf etishning samarali tizimini yaratish.

Favqulodda vaziyatlarning oldini olish va bartaraf etish sohasidagi qonun hujjalashtirish.

Favqulodda vaziyatlar vazirligi Respublika maxsus qutqaruв markazini INSARAG (qidiruv-qutqaruв masalalari bo'yicha xalqaro maslahat guruhi) standartlari asosida tayyorgarlikdan o'tkazish.

Favqulodda vaziyatlar vazirligi aviatsiya xizmatini tashkil etish.

Respublikaning turistik zonalarida favqulodda vaziyatlarning oldini olish va tezkor bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlarni tizimlashtirish.

Aholini favqulodda vaziyatlarda xabardor qilish tizimini modernizatsiyalash.

Respublikaning olis hududlarini professional va ko'ngilli yong'in-qutqaruв bo'linmalari bilan qamrab olish ko'rsatkichini yaxshilash.

Yong'in-texnik vositalarni ishlab chiqarishga xususiy sektorni jalg etish.

O'rmon yong'inlarini bartaraf etish tadbirlari samaradorligini oshirish.

Mamlakatning xalqaro munosabatlardagi teng huquqli subyekt sifatidagi rolini oshirish.

Hamkor mamlakatlar bilan hamda xalqaro tashkilotlar doirasida mintaqaviy va global masalalar bo'yicha muvozanatlari, doimiy muloqot olib borish, ular bilan ikki va ko'p tomonlama uchrashuvlar o'tkazish, siyosiy, iqtisodiy va madaniy sohalarda hamda turli darajadagi maslahatlashuvlarni tashkil etish.

Yetakchi davlatlar bilan keng qamrovli hamkorlikni strategik darajaga olib chiqish hamda ular bilan kengaytirilgan sheriklik va hamkorlik to'g'risidagi bitimlarni kelishish.

Yirik tadbirlarda (xalqaro tashkilotlar doirasida va xorijiy hamkorlar bilan sherikchilik asosida hamda ikki tomonlama hamkorlik darajasidagi konferensiya, forum, seminar va davra suhbatlari) mintaqaviy va xalqaro masalalar bo'yicha O'zbekiston pozitsiyasi hamda umumjahon miqyosidagi tashabbuslarini ilgari surish.

Markaziy Osiyoda xavfsizlik, savdo-iqtisodiy, suv, energetika, transport va madaniy-gumanitar sohalardagi yaqin hamkorlikni sifat jihatidan yuqori bosqichga olib chiqish.

Markaziy Osiyo davlatlari bilan oliy darajadagi muloqot va ikki tomonlama hamkorlikning barcha formatdagi mexanizmlari asosida (hukumatlararo komissiyalar, siyosiy maslahatlashuvlar, parlamentlararo hamkorlik komissiyasi va boshqalar) yig'ilishlarni tashkil etish.

Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining Maslahat uchrashuvlarini har yili muntazam tashkil qilishni ta'minlash va ularda faol ishtirok etish.

Markaziy Osiyo bo'yicha mintaqaviy hamkorlik strategiyasini ishlab chiqish ishlarini boshlash.

Mintaqaviy tashkilotlar doirasida O'zbekistonning milliy manfaatlarini faol ilgari surish.

O'zbekiston Respublikasining chegaraoldi nazorat-o'tkazish punktlarini rekonstruksiya qilish va kengaytirish orqali ularning o'tkazuvchanligini oshirish.

Markaziy Osiyoda ekologiya, atrof-muhitning ifloslanishini oldini olish va tabiatni muhofaza qilish borasida hamkorlikni yangi bosqichga olib chiqish.

O'zbekiston va Markaziy Osiyo davlatlari muzeylari hamda arxivlari o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni kengaytirish, ikki mamlakat tarixi va madaniyatini aks ettiruvchi kataloglarni birgalikda nashr etish.

Turizm sohasida yangi voqelik va epidemiologik talablarni hisobga olgan holda muvofiqlashtirilgan chora-tadbirlarni qabul qilish.

Markaziy Osiyo davlatlarida O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasi muxbirlik punktlarini ochish.

O'zbekistonning Yevropa mamlakatlari va Yevropa Ittifoqi (YI) institutlari bilan savdo-iqtisodiy, suv, energetika, transport va madaniy-gumanitar sohalardagi aloqalarini rivojlantirishga qaratilgan hamkorlik shakllarini qo'llab-quvvatlash.

An'anaviy hamkorlarimiz bilan munosabatlarni yanada rivojlantirish, tashqi aloqalar geografiyasini kengaytirishga ustuvor ahamiyat qaratib, iqtisodiy diplomatiyani kuchaytirish.

Oliy darajadagi tashriflar orqali Yevropa mamlakatlari bilan hamkorlik aloqalarini yanada kengaytirish.

O'zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonalar moddiy-texnika bazasini mustahkamlash, chet ellarda mamlakatimizning yangi diplomatik vakolatxonalarini ochish.

Milliy manfaatlarni ilgari surish va himoya qilishda iqtisodiy diplomatiya samaradorligini oshirish va uni faollashtirish.

Osiyo-Tinch okeani mintaqasidagi an'anaviy strategik sheriklar bilan hamkorlikni kengaytirish (Xitoy, Koreya Respublikasi, Yaponiya).

Osiyo-Tinch okeani mamlakatlarining istiqbolli bozorlariga eksport hajmi va nomenklaturasini oshirish.

AQSh, Kanada va Amerika mamlakatlari bilan strategik va har tomonlama hamkorlik aloqalarini kengaytirish.

AQSh ishbilarmon doira vakillari bilan investitsion, eksport va ilg'or texnologiyalar sohalaridagi hamkorlikni kuchaytirish.

Janubiy Osiyo, Yaqin, O'rta Sharq va Afrika mintaqasidagi hamkorlar bilan mavjud aloqalarni yanada kengaytirish (Saudiya Arabiston, BAA, Quvayt, Qatar, Pokiston, Hindiston, Eron).

Arab davlatlari (BAA, Saudiya Arabiston, Quvayt, Qatar, Misr) bilan siyosiy, savdo-iqtisodiy va madaniy-gumanitar sohalarda o'zaro hamkorlikni jadallashtirish.

O'zbekistonning Afg'oniston bilan ko'p qirrali munosabatlarini rivojlantirish va uning ijtimoiy-iqtisodiy tiklanishiga ko'maklashish.

Janubiy Osiyo, Yaqin, O'rta Sharq va Afrika mamlakatlarining istiqbolli bozorlariga eksport hajmi va nomenklaturasini oshirish.

MDH mamlakatlari doirasidagi an'anaviy strategik sheriklar bilan ikki va ko'p tomonlama hamkorlikni kengaytirish.

MDH mamlakatlarining istiqbolli bozorlariga eksport hajmi va nomenklaturasini oshirish.

O'zbekistonning Birlashgan Millatlar Tashkiloti organlari va institutlari, global va mintaqaviy iqtisodiy, moliyaviy va gumanitar tashkilotlardagi faoliyatini kuchaytirish.

O'zbekistonni BMT tuzilmalari orqali dunyo hamjamiyatiga keng tanitish.

O'zbekiston Rahbariyatining BMT doirasidagi tashabbuslarini amalga oshirishni ta'minlash.

BMT va uning muassasalari bilan iqtisodiy-moliyaviy va konsultativ hamkorlikni rivojlantirish.

BMT va uning ixtisoslashgan muassasalari bilan madaniy-gumanitar hamkorlikni jadallashtirish.

BMT va uning ixtisoslashgan muassasalari doirasida o'tkaziladigan siyosiy-diplomatik va targ'ibot-tashviqot tadbirlari miqyosini kengaytirish.

BMTning "Inson huquqlari yo'lida harakatga da'vat" tashabbusini ilgari surish uchun barcha sheriklar bilan yaqin hamkorlikni davom ettirish.

Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lish va Yevroosiyo Iqtisodiy Ittifoqi bilan integratsiya jarayonlarini chuqurlashtirish.

Jahon savdo tashkilotiga a'zo davlatlar bilan muzokaralar o'tkazish.

O'zbekistonlik mutaxassislarning Jahon savdo tashkiloti va ko'p tomonlama savdo tizimi sohasida salohiyatini oshirish.

Texnik jihatdan tartibga solish, sanitariya va fitosanitariya choralari va intellektual mulk himoyasi sohalarida milliy qonunchilikni Jahon savdo tashkiloti bitimlarining talablariga muvofiqlashtirish bo'yicha tegishli takliflar ishlab chiqish.

O'zbekistonning Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lishining metallurgiya, to'qimachilik, oziq-ovqat, avtomobil ishlab chiqarish sohalariga ta'sirini o'rganish.

O'zbekiston Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lishining milliy iqtisodiyotga ta'sirini o'rganish.

Jahon savdo tashkiloti qoidalariga muvofiq bo‘lgan ichki bozorni notarif choralar orqali himoya qilish tizimini rivojlantirish.

Jahon savdo tashkiloti qoidalariga muvofiq bo‘lgan eksportni qo‘llab-quvvatlash va subsidiyalash choralarini ishlab chiqish.

Yevroosiyo Iqtisodiy Ittifoqi bozoriga samarali kirish uchun texnik jihatdan tartibga solish va standartlashtirish masalalari bo‘yicha milliy siyosatni Ittifoq tajribasi asosida yanada takomillashtirish.

Yevroosiyo Iqtisodiy Ittifoqi to‘g‘risidagi shartnomani chuqur tahlil qilish va tegishli takliflarni ishlab chiqish.

Yevroosiyo Iqtisodiy Ittifoqining umummilliyyidan ustuvor bo‘lgan savdo siyosatini hamda uchinchi davlatlar bilan kelishuvlarini o‘rganish.

Jahon hamjamiatida mamlakatimiz imidjini oshirishga qaratilgan axborotlar yetkazish samaradorligini oshirish.

“Dunyo” axborot agentligi faoliyatini rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlash choralarini ko‘rish.

Jahondagi yetakchi axborot agentliklari bilan hamkorlikni yanada jadallashtirish.

O‘zbekiston imidjini jahon sahnasida ilgari surishni nazarda tutuvchi choratadbirlar majmuini tayyorlash va amalga oshirish, mamlakatimizda islohotlarning borishi, jamiyatni demokratik yangilash jarayonlari haqida xolis axborot tarqatishning samarali davom ettirish.

Xorijiy davlatlarda o‘zbek tili, madaniyati va milliy an’analarimizni keng ommalashtirish, gumanitar aloqalarni mustahkamlashdan iborat bo‘lgan Alisher Navoiy xalqaro institutini tashkil etish.

Xorijda keng axborot kampaniyasini o‘tkazish, jumladan, nufuzli xorijiy ommaviy axborot vositalarida O‘zbekiston haqidagi materiallarni e’lon qilishni tashkil etish uchun O‘zbekiston Respublikasining asosiy diplomatik vakolatxonalariga moliyaviy resurslar ajratish.

Yevropa mamlakatlarining siyosiy-diplomatik, savdo-iqtisodiy, ishbilarmon, madaniy-gumanitar va tahliliy doiralari vakillari bilan doimiy muzokaralar olib borish, ularga O‘zbekistonda olib borilayotgan keng ko‘lamli islohotlar to‘g‘risida xolis axborot yetkazish.

Xorijda keng maqsadli targ‘ibot tadbirlarini, jumladan, “O‘zbekiston madaniyat kunlari”, davra suhbatlari, ko‘rgazmalarni o‘tkazish.

Chet ellarda O‘zbekistonning yantuqlarini qo‘llab-quvvatlash va rag‘batlantirish uchun Vatandoshlar resurslarini jalb qilish.

O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlarni xalqaro media makonda xolisona yoritishga qaratilgan hamkorlikni kuchaytirishga doir chora-tadbirlarni amalga oshirish.

Mahalliy va xorijiy ommaviy axborot vositalarining o‘zaro hamkorligi va sohada mavjud muammolarni o‘rganish, ularni bartaraf etish hamda istiqbollarni belgilab olish uchun qulay media-maydon yaratish.

Xalqaro axborot bozorlariga chiqish, O‘zbekistonning ijobiy imidjini ilgari surish mexanizmlari, vositalari va kanallarini birgalikda ishlab chiqish, xalqaro maydonda PR-sheriklik loyihalarini amalga oshirish maqsadida yetakchi xorijiy ommaviy axborot vositalari bilan o‘zaro aloqalarni rivojlantirish va hamkorlik aloqalarini o‘rnatish.

Tashqi siyosiy va tashqi iqtisodiy faoliyatning normativ-huquqiy bazasini hamda xalqaro hamkorlikning shartnomaviy-huquqiy asoslarini takomillashtirish.

Janubiy Osiyo, Yaqin, O‘rta Sharq va Afrika davlatlari bilan iqtisodiy, madaniy-gumanitar hamkorlikning huquqiy asoslarini takomillashtirish (Saudiya Arabistoni, BAA, Quvayt, Qatar, Pokiston, Hindiston, Eron).

MDH hududidagi va Amerika mintaqasidagi kuchli iqtisodga erishgan davlatlar bilan iqtisodiy, madaniy-gumanitar hamkorlikning huquqiy asoslarini takomillashtirish.

O‘zbekiston Respublikasining tashqi siyosiy faoliyatini tartibga solishning zamonaviy mexanizmlarini joriy etish.

Diplomatik xizmat faoliyatini zamon talablaridan kelib chiqib qayta ko‘rib chiqish.

O‘zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalarini bilan bog‘liq munosabatlarni tartibga solish tizimini takomillashtirish.

O‘zbekiston Respublikasining xorijiy davlatlar va xalqaro tashkilotlar bilan ikki va ko‘p tomonlama hamkorligining shartnomaviy-huquqiy asoslarini mustahkamlash bo‘yicha takliflar ishlab chiqish va ularni amalga oshirishni muvofiqlashtirish.

O‘zbekiston Respublikasi xalqaro shartnomalarini yagona tarzda hisobga olish, xatlovdan o‘tkazish va ularning amalga oshirilishini monitoring qilishga mo‘ljallangan elektron ma’lumotlar bazasini ishlab chiqish.

O‘zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonalari va konsullik muassasalari tomonidan O‘zbekistonning chet ellardagi fuqarolariga xizmat ko‘rsatish tizimini takomillashtirish.

Tashqi ishlar vazirligi, xorijdagi O‘zbekiston Respublikasi va chet el fuqarolariga konsullik xizmatlarini ko‘rsatishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy qilish.

O‘zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonalari va konsullik muassasalarining xizmat ko‘rsatish qamrovini kengaytirish [4].

Ushbu vazifalarni bajarishga shaxsan Prezidentni o‘zi boshchilik qilib kelmoqda. Bunga 2022-2026 yillarda Rossiya Federatsiyasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog’iston, Turkmaniston, Tojikiston, Qirg’iziston kabi davlatlarga uyushtirilgan davlat tashriflari ham tasdiqlab turibdi. O‘zbekistonning xalqaro miqyosda tinchliksevar siyosat o‘tkazishi uchun keng imkoniyatlar vujudga keldi. O‘zbekiston Respublikasining xalqaro nufuzini mustahkamlash, jahon hamjamiyatiga mamlakatda olib borilayotgan islohotlar haqida xolis axborotni yetkazish maqsadida har yili bo‘lib o’tgan Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh Assambleyasida O‘zbekiston Prezidenti ishtirot etdi [5].

Unda Prezidentimiz tomonidan so'zlangan ma'ruza O'zbekistonni dunyo mamlakatlari orasida ko'hna va navqiron davlat sifatida o'z o'rni va mavqeiga ega ekanligini isbotladi. Mamlakatimizni ahil qo'shnichilik siyosati ham o'z o'rnida amalga oshirib borilmoqda. Hususan, davlat chegarasining demilitatsiya va demarkatsiya masalalarini hal etish borasida qo'shni Qирг'изистон, Qозог'истон, Тоҷикистон Respublikasiga qilgan davlat tashriflari muhim ahamiyat kasb etdi. Shuningdek ushbu davlatlar bilan savdo-iqtisodiy aloqalarni yo'lga qo'yish bo'yicha yuzga yaqin shartnomalar imzolandi. Bu esa, davlatimiz va xalqimizni bir jipsligidan, aniq bir maqsad yo'lida faoliyat olib borayotganligidan, mamlakatimizning o'ziga xos tinchlik siyosatini jahonga namuna qilib ko'rsatayotganligidan, xalqaro hamjamiyatni strategik hamkorlikni davom ettirishga chorlayotganidan dalolat berib kelmoqda [6].

Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining muntazam uchrashuvlari o'tkazib kelmoqda. Turkmanistonda bo'lib o'tgan maslahat kengashida hamkorlikning yangi va istiqbolli yo'naliishlari belgilab olindi. So'nggi kunlarda Ukrainianada yuz berayotgan voqealarda O'zbekiston o'zining an'anaviy tinchlikparvar siyosati bilan munosabatda bo'lib kelmoqda. O'zbekiston qo'shni mamlakatlar bilan aloqalarda do'stlik va yaxshi qo'shnichilik munosabatlarini qo'llab-quvvatlash hamda ichki ishlarga aralashmaslik siyosatiga sodiq qolmoqda [7].

Xullosa qilib shuni aytish mumkinki, o'z mustaqilligini qo'lga kiritganidan so'ng O'zbekiston jahon hamjamiyatining teng huquqli a'zosiga aylandi hamda davlat va jamiyat qurilishi, iqtisod, siyosat doirasida tub islohotlarni amalga oshirishga kirishdi va amalga oshirib kelmoqda. Ushbu islohotlardan ko'zda tutilgan maqsad esa ochiq va pragmatik tashqi siyosat yuritish hamda aniq ijtimoiy yo'naltirilgan kuchli huquqiy davlat hamda adolatli jamiyati qurishga qaratilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR VA MANBAALAR

1. <https://lex.uz/docs/-6445145> Murojaat sanasi. 19.05.2023 y.
2. Али Ҳасанов. Геосиёсат. Т «Тамаддун» 2016 й. с 538.
3. <https://www.youtube.com/watch?v=XnhP-5BiFAU> Murojaat sanasi. 19.05.2023 y.
4. <https://lex.uz/docs/5841063> Murojaat sanasi. 18.05.2023 y.
5. Bjezinski Zb. Evrosiyo uchun geostrategiya // Tashqi ishlar. 1997 yil sentyabr/oktyabr.- B.52.
6. Ўзбекистон Президенти Ш. Мирзиёевнинг БМТ Бош Ассамблеяси 72-сессиясидаги нутқи. Murojaat sanasi. 19.05.2023 y.
7. <https://geografiya.uz//11248-ozbekistonning-geosiyosiy-orni-va-munosabatlari>. Murojaat sanasi. 19.05.2023 y.
8. Бобоқулов И.И. Афғонистон. Луғат – Маълумотнома/ – Тошкент: "Complex Print", 2021 й. – 248 б.